

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres referanse:

Vår referanse:
22/186-5

Vår dato:
11.09.2023

Innspill til Stortingsmelding om forskningssystemet- Forskningsrådet

- **Hva er Forskningsrådets viktigste merverdi i det norske forskningssystemet?**

Forskningsrådet har i en årrekke vært i front i arbeidet med å fremme kjønnsbalanse i forskning og vært en pioner i europeisk forskningspolitikk på dette feltet. Forskningsrådet jobber i krysningsfeltet nasjonal og europeisk forskningspolitikk og har en viktig rolle med å formidle føringer fra nasjonale myndigheter og EU på kjønnsbalanse og mangfold ut mot norsk forskningssektor. Forskningsrådet kan sette krav til mottakerinstitusjoner om at de må ha en handlingsplan for likestilling og mangfold. I tillegg bør de ha en strategi for en kjønnsbalansert og mangfoldig forskerrekuttering, karriereutvikling og at forskningen som finansieres har et kjønns- og mangfoldsperspektiv.

- **Hvilke funksjoner er det viktig at Forskningsrådet ivaretar i norsk forskning og innovasjon framover?**

Det er viktig at Forskningsrådet ivaretar og styrker sin posisjon på området likestilling og mangfold. Ved at Forskningsrådet tydelig uttaler sin egen prioritering og politikk på dette området og også er en formidler av de krav som kommer fra EU, vil sektoren få et tydelig og viktig signal om å prioritere likestilling og mangfold i eget arbeid.

Gjennom å sette krav til mottakere av forskningsmidler og ved å identifisere tematiske prioriteringer i sine utlysninger, kan Forskningsrådet signalisere at det prioriterer kjønnsbalanse og mangfold i norsk forskning. I flere år har Kif signalisert at det er store kunnskapshull når det gjelder etniske minoriteter, sosial bakgrunn, seksuell trakassering og trakassering på andre grunnlag i norsk akademia. Ved å øremerke forskningsmidler til å få mer kunnskap på dette feltet, vil det være mulig å identifisere treffsikre tiltak for myndigheter og høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner. I tillegg vil det gi et viktig signal til sektoren om at dette er arbeid som bør settes på agendaen og jobbes videre med.

- **Nevn gjerne tre forbedringspunkter og bevaringspunkter og begrunn kort hvorfor.**

Forbedringspunkter

- Styrke arbeidet med kjønnsbalanse og mangfold i Forskningsrådets arbeid ved for eksempel
 -   ha opplæring og retningslinjer for porteføljestyre. Kif vil anbefale at porteføljeplanen tar opp utfordringer knyttet til likestilling, mangfold og kjønnsbalanse blant forskere på sine respektive fagområder. Her bør det både fokuseres på hva det forskes på, og hvem det er som gjør forskningen. Det er i tillegg ønskelig at porteføljeplanen ivaretar kjønns- mangfoldsperspektiver, og at portef ljestyrene har med forskere med relevant kompetanse og erfaring på dette feltet.
 -   styrke arbeidet med innovasjon. Forskningsrådet er en viktig aktør i å videreutvikle og forbedre forsknings- og innovasjonssystemer. Det er det behov for en analyse av

hvilke forskere som deltar i innovasjonsprosesser, og hvilke som ikke deltar. Det krever at man ser på a) Kjønnbalansen i innovasjonsmiljøer, b) Bruk av virkemidler og om disse har effekt på kjønnbalansen c) Måten måleapparatet fanger opp innovasjon hos begge kjønn. Forskningsrådet (sammen med Innovasjon Norge) har en nøkkelrolle i å sikre finansiering til ideutvikling og tiltak for å styrke kjønnbalanse også i forskningsdrevet innovasjonsarbeid. I tillegg er det viktig at man setter krav til at innovasjonsprosjekter på lik linje med forskningsprosjekter skal ha et kjønns- og mangfoldsperspektiv.

- Flere ressurser internt til å jobbe med kjønnbalanse og mangfold
 - Fordi Forskningsrådet er en viktig aktør i det norske forskningssystemet i arbeidet med kjønnbalanse og mangfold, er det viktig at det settes av nok stillingsressurser til å følge opp arbeidet internt og delta i det europeiske arbeidet på dette området.
- Lyse ut midler til dokumenterte kunnskapshull innen kjønnbalanse og mangfold i norsk akademia og påse at forskningen er i samsvar med FNs bærekraftsmål.
 - Vi viser til det som har blitt sagt om dette under «Hvilke funksjoner er det viktig at Forskningsrådet ivaretar i norsk forskning og innovasjon framover?» I tillegg bør Forskningsrådet i større grad bli flinkere til å koble kjønn og mangfold til sentrale samfunnsutfordringer i tråd med FNs bærekraftsmål. Dette gjelder utfordringer som for eksempel miljø og klima, medisin og helse.

Bevaringspunkter

- Bevare BALANSE-programmet
 - BALANSE-programmet har vært og er et viktig program for å få ny kunnskap og teste ut tiltak i arbeidet med kjønnbalanse. Kif er glad for at BALANSE+ nå er i gang og ser frem til ny kunnskap og tiltaksutvikling knyttet til ulike mangfoldsdimensjoner, som er nyttig for sektoren.
- Bevare og utvide strategi for kjønnbalanse og kjønnsperspektiver i forskning til å gjelde flere diskrimineringsgrunnlag
 - I tråd med både nasjonale og europeiske føringer hvor nå flere diskrimineringsgrunnlag, inkludering og interseksjonalitet løftes som viktig i tillegg til arbeidet med kjønnbalanse, håper vi at Forskningsrådet også følger dette opp i sin strategi.
- Bevare kjønnsdelt data på sine tildelinger og utvide med data om landbakgrunn
 - Kif er glade for at Forskningsrådet har god kjønnsdelt data på sine tildelinger og i sammensetning av forskningsteam. Med en etter hvert svært internasjonal forskningsgruppe i Norge, anbefaler Kif at Forskningsrådet kobler data om mottakere med SSBs data om etnisk mangfold.

Vennlig hilsen

Ragnhild Helene Hennem
leder, Kif-komiteen

Heidi Holt Zachariassen
seniorrådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UHR